

N:o 9/1967.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 9/1967
med anledning av landskapsstyrelsens
framställning till Ålands landsting med
förslag till hemställan hos regeringen
om sådana åtgärder, att lansskapet Åland
erhåller medlemskap i Nordiska rådet.
(N:o 22/1967)

Sedan landskapsstyrelsen i sin motivering redogjort för innehållet i stadgan för Nordiska rådet, antagen av riksdagen för Finlands del den 10 december 1957 (FFS 465/1957), och i korthet hänfört sig till arten av Nordiska rådets verksamhet, uppräknas de skäl, som tala för önskvärdheten av att även landskapet Åland beredes tillfälle att erhålla medlemskap i Rådet. Utskottet delar tillfullo de synpunkter, som landskapsstyrelsen i sådant avseende framhållit, synpunkter, som i olika sammanhang diskussionsvis berörts i landskapets självstyrelse närstående kretsar. Som skäl för ett bifall från regeringens sida till den föreslagna hemställan kunde ytterligare understrykas, att vägande bidrag kan ges från landskapets sida vid representation i Rådet och att det åstundande medlemskapet sålunda kan innebära en aktiv insats i Rådets arbete. Detta särskilt ifråga om fiske, sjöfågelsvård och vattenrättsliga spørsmål, som hänföra sig till oljeutsläpp från fartyg.

Tidpunkten för denna hemställan till regeringen har påvisats vara synnerligen lämplig, beroende på Föröarnas initiativ i samma avseende och Danmarks positiva inställning till detta initiativ.

Givetvis ankommer det icke på landstinget att i detta sammanhang ingå på den formella sidan av saken och de olika former, i vilka landskapets anslutning kan ske.

Utskottet omfattar tillfullo landskapsstyrelsens förslag. Den av landskapsstyrelsen föreslagna ordalydelsen till hemställan hos regeringen har likväl i smärre avseenden kompletterats, varför utskottet för landstinget vördsammast föreslår,

att landstinget till Finlands
regering ville rikta följande fram-
ställning

Till Regeringen

från Ålands landsting.

På rekommendation av Nordiska rådets juridiska utskott har under våren 1967 frågan om ändring av Rådets stadga överlämnats till de olika nordiska ländernas regeringar för ställningstagande. Denna fråga har närmast uppkommit därigenom, att Färöarnas lagting genom förmedling och med stöd av den danska regeringen anhållit om medlemskap i Rådet. Såsom motivering till denna anhållan har den danska regeringen framhållit, att Färöarna utgör inom Danmark ett självstyrande folksamfund med egen lagstiftningsrätt enligt dansk lag om Färöarnas självstyrelse.

Medelst av Finlands riksdag i grundlagsenligt ordning tillkommen lagstiftning, lagen den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland (124/20), vilken reviderades genom självstyrelselagen för Åland av den 28 december 1951 (670/51), har landskapet Åland tillerkänts självstyrelse av i stort sett enahanda omfattning som Färöarna. Medan landskapet Åland sålunda tillkommer självstyrelse exempelvis inom undervisningsväsendet, kommunalförvaltningen, vattenrätten, arbetsavtal- jord- och skogsbruk, jakt och fiske, näringsrätt, forminnesvård, allmän ordning och säkerhet, social omvårdnad, hälso- och sjukvård, våghållning, trafik och motorfordon, byggnadsreglering samt brandskydd, äger Färöarna enligt den färöiska självstyrelselagen självstyrelse, förutom inom andra områden, "Skolevaesenet, kommunala Forhold, Havne, Kanaler, Vandkraftanlaeg, Arbejdsforhold. Husdyravlen, Skovvaesen, Jagt, Fiskeri, Naeringsvaesenet, Arkiver, Biblioteker Museer, Politiet, den offentlige Forsorg, Sundhedsvaesen, Trafikvaesen, Byggnings- og Brandvaesen". Det vore därför enligt landstingets uppfattning angeläget, att frågan om Ålands anslutning till Rådet skulle upptagas till prövning i samband med Färöarnas ovannämnda av danska regeringen förordade anhållan och därav eventuellt påkallad ändring av rådets stadga.

På grund av sin självstyrelse är landskapet Åland, likaväl som Färöarna, i behov av en bestående kontakt med de ideér, vilka utvecklas inom Rådet. Även för det åländska lagstiftningsarbetet vore det av särskilt vikt, om representanter för landskapet Åland gavs möjlighet att deltaga i det internordiska samarbetet samt i utformningen av Rådets rekommendationer, då fråga är om rättsområden, inom vilka landskapet har lagstiftningsbehörighet. Medlemskapet i Rådet skulle därjämte vara till nytta för landskapets

strävan att utveckla det åländska näringslivet, främst sådana för landskapet betydelsefulla näringar som jordbruket, fisket, turismen och sjöfarten. Och slutligen kan från landskapets sida ett medlemskap i Rådet tillföra detta vägande bidrag vid dryftandet av frågor om exempelvis sjöfågelvård och vattenrättsliga spörsmål, som hänföra sig till oljeutsläpp från fartyg, och det åstundade medlemskapet sålunda innebära en aktiv insats i Rådets arbete.

Frågan om landskapets medlemskap i Nordiska rådet är emellertid att hänföra till sådana angelägenheter, närmast rikets förhållande till utländska makter, som enligt 11 § 2 mom. 4 punkten självstyrelselagen uteslutande faller inom rikets behörighet, dock sålunda, att landstinget enligt 15 § självstyrelselagen har rätt att å sådant ärende väcka initiativ hos Regeringen.

På grund härav anhåller landstinget vördsammast,

att Regeringen ville vidtaga sådana åtgärder, att landskapet Åland i samband med förestående ändring av Nordiska rådets stadga tillförsäkras medlemskap i Nordiska rådet.

Mariehamn den 1967

På landstingets vägnar:

.....

talman.

.....

vicetalman

.....

vicetalman

Mariehamn den 26 augusti 1967

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson

ordförande.

Axel Kuffschinoff

sekreterare

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Eliel Persson, Gustaf Jansson, Fridolf Karlsson och Nils Dahlman.